

El secretari d'Acció Política del PSC, Antoni Balmón (Barcelona, 1960), analitza les conclusions de la conferència política del PSOE, la seva aposta pel federalisme inclosa. A més, explica que el PSC “no renuncia al dret a decidir” tot i la negativa a demanar a l'Estat espanyol les competències per a convocar referèndums.

“A Catalunya l'agenda nacional és com un gran núvol tòxic”

Semblava que Alfredo Pérez Rubalcaba era un secretari general de transició. S'ha guanyat el lideratge?

—Jo puc explicar la meua experiència personal. Jo vaig ser molt crític amb aquesta direcció, l'endemà mateix del congrés de Sevilla. Vaig ser crític, públicament. Per tant no ho puc negar. Ara només puc dir que el camí que hem fet junts ha estat un camí constructiu, positiu, de lleialtat i de molta intel·ligència. I crec que això implica lideratge; com té també lideratge Pere Navarro.

—El PSC ha aconseguit empeltar el federalisme i la reforma constitucional en aquesta conferència política del PSOE?

—Crec que, en una gran part, sí. Ja vam insistir fa catorze mesos en una nova via a Espanya, no per Catalunya sinó perquè tothom coincideix que el model de la Transició s'ha esgotat. S'ha esgotat fruit de les febleses que es poden veure: el sistema financer, el sistema representatiu polític, el sistema institucional, la necessitat d'aprofundir en la democràcia i les noves realitats d'una generació que no van viure la Transició, que no van ser protagonistes socials d'aquella època. D'altra banda, cal una reflexió sobre el model territo-

rial i aquí Catalunya sí que té un paper important. La nostra proposta de reforma constitucional és molt àmplia i ha de tenir un concepte federal. Federar vol dir assumir diferents realitats i federar vol dir donar respostes, que algunes seran simètriques i d'altres asimètriques, com passa a Alemanya. El que volem és un projecte de convivència pensant en el segle XXI i no pas en el que hem viscut en el XX. Com deia Rubalcaba, el PSOE és un partit que té 204 referències al federalisme en els seus estatuts, però fins ara no s'ha plantejat ser federal.

—No arriba una mica tard aquesta conferència política, tant pel que fa a la crisi—que va esclatar quan el PSOE era al govern— com al federalisme?

—Jo tinc 53 anys i al llarg de la meua vida he anat canviant coses fruit de la maduresa però també d'estímuls nous que m'han provocat noves reflexions i noves determinacions. Això li passa a qualsevol col·lectiu. Quan arribes tard és quan no connectes amb la gent; però si arribes i hi connectes és que no arribes tard. El que hem fet és un semi-reset. Tampoc no podem desconectar del nostre passat, perquè, per a mi, podem fer un gran balanç: primer, de canvi en el conjunt d'Espanya, en les seves estructures econòmiques i en

les seves estructures socials; després, Zapatero va veure la necessitat de fer un nou pas en drets civils i drets socials i el va fer. El que estem fent ara no és adaptar-nos, sinó intentar interpretar cap on va el camí.

—I en el tema territorial, tampoc feu tard amb el federalisme?

—No és tard perquè, a pesar que la dreta intenta recentralitzar-ho tot —el món local i l'autonòmic— el món no funciona així, sinó que es potencia la delegació i no la centralització. La crisi dóna moltes oportunitats a la dreta, des del punt de vista de retallar drets i de retallar les diferents administracions públiques sobre el territori. El nostre model alternatiu és donar-li més seguretat i contingut. Sabem perfectament que sense l'Estat de les autonomies seria totalment diferent, perquè hi hauria una Espanya centralitzada amb una mentalitat centralitzada els últims trenta anys. En canvi, la descentralització ha potenciat fonamentalment el creixement. Per això, la proposta que fem els socialistes és encertada, oportuna i actual perquè ens aproxima a d'altres models territorials com els d'Àustria i Alemanya.

—El PSC no votarà a favor que l'estat cedeixi les competències en matèria de referèndums a la Generalitat. Això és la primera conseqüència del que va dir Alfredo Pérez Rubalcaba a la clausura de la conferència política: el PSOE ha tornat?

—No. També hi ha gent que diu que “l'ovació ha fet canviar el PSC”. Això és infantil. Fa vuit dies, abans d'aquesta conferència política, nosaltres vam votar diferent del PSOE. Però com vivim en la immediatesa, molts ja no se'n recorden. Allò va provocar reaccions dures, fins i tot alguna de personatges que són rellevants.

—Amb aquesta decisió, us descalqueu del dret a decidir?

—Nosaltres no renunciem al dret a decidir i això ho sap el PSOE i ho sap tothom. No pensem renunciar al dret a decidir. No pensem renunciar que hi hagi una consulta. Ara, aquesta consulta —mai no hem enganyat ningú— ha de ser legal i pactada. Quan s'aprova la moció del Parlament per part dels 106 diputats, se li diu al govern de Catalunya que ha de dialogar i pactar. Nosaltres estem al mateix lloc que en aquella votació. El que no farem és acompanyar ningú a

la confrontació. Entenem perfectament que hi hagi un moviment social, respectable i important, que planteja el camí de la independència. Però CiU no sé on és: voten en contra de l'autodeterminació al Congrés dels Diputats, voten que no hi hagi una declaració unilateral... Per tant, si voten que no hi hagi una declaració unilateral, tu no li pots plantejar a l'altre què s'ha de fer i com s'ha de fer. El primer que has d'acordar és que vols fer la consulta. A la gent se li ha de dir que això no és un camí d'un any, que d'altres societats tan avançades com la nostra han estat més d'una dècada per a arribar-hi. I després ha passat el que ha passat. Aquí tothom vol precipitar una cosa que no es pot precipitar.

—**Però la comunicació sobre la consulta no estava ja anunciada per la carta del president?**

—Que em perdonin, però aquest no és un tema menor: parlen de la meua identitat com a persona, com a ciutadà. No estem parlant de si tenim més inversions en infraestructures o en hospitals. Estem parlant de la meua identitat. No diuen que és el més important? Si és tan important, un i altre tenen l'obligació de no trencar ponts. Tret que el que està passant sigui que Convergència —dic Convergència—, Esquerra Republicana i Iniciativa per Catalunya volen anar a una confrontació per demostrar no sé què. No cal. Ja sabem on és el PP. Però és el mateix PP que fa un any, a hores d'ara, donava suport a CiU a Catalunya. I a aquella CiU no li feia nosa. Ni cap dels comentaristes que avui ens donen lliçons parlava llavors. Què plantejem nosaltres? Creiem que s'ha de construir un pont. Nosaltres hem fet els deures amb qui creiem que podem construir un pont, amb qui creiem que podem construir una nova alternativa. El altres són aquí, perquè, passat l'Ebre, no tenen interlocutors. Doncs els hauran de buscar. Si això ho diu el senyor Duran, no jo.

—**Demandar al govern espanyol la transferència d'una competència no és una “manera legal i pactada”?**

—No, no és una manera legal i pactada. Perquè estem parlant de política. I que em diguin que aquest sistema el van fer servir perquè vinguessin les competències de trànsit! Però, de què estem parlant? Estàs aprovant una cosa de manera unilateral. Jo no sóc jurista; per tant no he de dir quin procediment

JORDI PUJOL

“Probablement a Espanya i a Catalunya ens falta molta intel·ligència i molta pedagogia per a fer el que han fet Regne Unit i Escòcia. El que estem fent no és gens pedagògic sinó confrontar.”

poden fer servir. El que ha de fer un polític és buscar l'acord. I, quan es tingui l'acord, com a Escòcia amb el Regne Unit, ja es plantejaran si aquesta és la via (l'article 150.2) o una altra. Però primer hi ha d'haver un acord polític sobre la consulta; a continuació, es decidirà quin instrument es fa servir, i, per acabar, s'haurà de parlar de la data i la pregunta. Perquè sobre la pregunta tampoc no ens posem d'acord. El que han fet aquí és utilitzar el dret a decidir com un placebo per a tancar el dèficit social que hi ha a Catalunya. Només associen el dret a decidir a sobiranisme i així ens el carreguem. El dret a decidir et dona un valor de suma, de consens social, perquè tots volem expressar democràticament la nostra voluntat respecte a la nostra identitat. Joestic d'acord amb el primer ministre del Regne Unit, David Cameron, quan va dir que, quan hi ha un problema d'identitat, l'han de resoldre les urnes. Probablement a Espanya i a Catalunya falta molta intel·ligència i molta pedagogia per a fer això. I el que estem fent no és gens pedagògic, perquè és confrontar els uns amb els altres. Però el PP i CiU sí que coincideixen en una cosa, mentre estem en aquesta nebulosa: carregar-se el sistema social que hem tingut fins ara.

—**Però el problema d'identitat que diu Cameron és evident a Catalunya.**

—Sí, però han passat molts anys des que ells van començar a parlar. A l'època de Tony Blair van començar a preparar les condicions, primer per a l'Estatut d'autonomia. Nosaltres ho volem en dos dies...

—**Però d'Estatut d'Autonomia, aquí, ja se'n parlava fa 35 anys...**

—Sí, i es va fer i es va actualitzar i es va referendar i va passar el que va passar. I, amb aquell mateix PP que havia demanat signatures contra l'Estatut, CiU hi va tornar a pactar. Es van oblidar que havia portat l'Estatut al Tribunal Constitucional i d'aquella gran ofensa al poble català. I CiU va tornar a pactar amb aquest mateix PP. Només fa un any d'això. Les coses passen molt ràpides. Fa un any, un president va decidir convocar eleccions anticipades i es va presentar com un gran messiàs però l'electorat li va tallar aquest camí. Perquè va agafar aquest camí? Perquè va pensar que trauria majoria absoluta. No va pensar en el país. Si hi hagués pensat, havia de tenir el cap fred i pensar que aquest és un camí que s'ha de recórrer amb fredor, amb responsabilitat, amb rigor. Ara tenim un president segrestat, que no governa.

“La identitat no són les competències en matèria de trànsit. Estan aprovant una cosa de manera unilateral”

—Per qui està segrestat?

—Per un debat que s’ha instal·lat en la societat i que és com si un comitè d’empresa planteja fer un conveni, va a l’assemblea i l’assemblea diu: “res de conveni, ens volem quedar amb l’empresa”. Llavors el comitè d’empresa queda superat, és a les mans de l’assemblea.

—Socialitzar l’empresa no és socialista?

—Depèn. Si aquella empresa està globalitzada, si aquella empresa depèn de molts factors, tens un problema. Perquè tens un desconeixement de les regles internacionals, un desconeixement de les regles econòmiques o socials. Normalment, quan això ha passat en el món sindical, la cosa acaba molt malament. I després que hagi acabat molt malament, part de l’assemblea torna a mirar a l’espai moderat. Però abans has de passar per una situació de frustració. Hi ha gent que pensa que la independència es pot declarar demà i demà-passat ja ets independent. Jo entenc que un ciutadà pugui tenir aquesta ingenuïtat, però la gent que tenim responsabilitats polítiques sabem que això no va així. Per tant, em sembla lamentable fomentar la creença que les relacions que hi ha entre administracions es desfan en dos dies.

—El PSC és aquest espai moderat que esmenteu?

—El forma molta gent que no ens

JORDI PUJOL

sentim representats ni pels sobiranistes ni pels immobiliestes. Passa que, com la confrontació és tan grossa, la nostra veu queda una mica reduïda. Però és una majoria la que no se sent representada ni pels uns ni pels altres. Hi ha una cosa que és clara: arribarà un moment que ens haurem de posar d’acord, haurem de trobar una sortida, i no la trobarem des de la confrontació.

—Les enquestes preveuen que el PSC perdi escons. Atribuïu la davallada al context de confrontació?

—Les enquestes que estan sortint tenen un gran percentatge d’indecisos.

A les últimes eleccions ens donaven aquest resultat, també, i, finalment, vam estar a prop de quedar segona força política. Els resultats de les enquestes depenen dels moviments que hi ha a la societat. Però és curiós que els mateixos enquestats que, a les eleccions catalanes, votarien una força independentista, quan els demanes el vot a les generals, canvien d’orientació. És curiós que algú que es declara independentista vulgui votar una altra cosa a les generals.

—Votarien PSC?

—I CiU. Això és una contradicció que també revelen les enquestes. Nosaltres hem de confiar molt en la nostra proposta. Som conscients que la nostra proposta, en aquests moments, té la capacitat d’atracció que té. Per tant, la recuperació del socialisme espanyol exigeix fonamentalment plantejar una gran agenda social. A la gent que dia a dia aixeca la persiana, però no sap si demà la podrà tornar a aixecar, el que la preocupa és com acabarà aquesta situació de crisi econòmica i crisi social. L’agenda nacional, a Catalunya, és com un gran núvol tòxic que no et permet veure res més. Jo, a les entrevistes, passo més temps parlant d’un intangible, que sembla que pugui ser demà, que no del que preocupa la gent. Acabo de rebre un missatge d’un senyor que no pot pagar les seves plusvàlues perquè no arriba a final de mes. Què li dic? “No et cal patir, quan arribem tots al Canigó, ho tindràs tot resolt”? No li puc dir això. Perquè probablement aquesta persona no arribarà al Canigó.

Àlex Milian

Cines Babel Vicente Sancho Tello, 10. - València

Le cochon de Gaza

de Sylvain Estibal

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS : 4,40 € De dilluns a dijous i 6€ cap de setmana. <small>(Cal acompanyar el justificant de pagament)</small>	Si ets lector d'EL TEMPS: 5,60€ de dilluns a dijous excepte vespra de festiu i festius.
---	---